

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

92

Szerző:

Körmendy Viktor

Cím:

Horthy Miklós

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.

1920. 7/2

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Idő

1920

Személy

Helyszám

Horthy Miklós.

Csak semmi szóvirágot most Magyarország negyedik kormányzójáról, Horthy Miklósról...

A virágot odaszórtuk fehér paripájának táncos patái alá az esőverte város követén, egy szomorú őszi vasárnap felhői alatt; szó és toll sokszor köszöntötte azóta a fővezért egy szebb tavasz után epedő télben. Ma márciust írunk már, az ibolya hónapját, a kék égről tisztult szívek reménységének napja süt és Horthy Miklós a Hunyadi János, a Szilágyi Mihály és a Kossuth Lajos örökébe lépve áll a nemzet színe előtt.

Csak semmi szóvirágot most a kormányzóról, aki nem regényhős, hanem providenciális követe a magyarok istenének. Ne idézzük a históriát; mindnyájan tudjuk, kik voltak azok, akik világot gyújtottak a sötétben és jöttek, mert jönniök kellett és cselekedtek, hogy hálás tisztelettel írja föl nevüket a krónikás.

Kenderesen született és most ötvenkét esztendő. Születni nem erény, — Hollókő fiának homályfödte bölcsője mellett épp oly kevésbé sejtette a nemzeti génusz, mi lesz Szibinyáni Jankból, mint ahogy a tiszaparti kúriában nem gondolt rá senki, milyen magas polcra tétetik egykor a szőghaju Miklóská, nemes, nemzeti és vitézlő nagybányai Horthy István legkisebbik fia.

Születni nem erény, de a vér sem válik vízzé és az akácillatos alföldi tanyák levegőjében is bódító varázs van, ami a szívére ül a gyermeknek. És ha nem is akarná, akkor is elkisérné a kadetiskola idegenszagu padjaiba, a tenger sós kódéba, az udvar csermóniás világába. De a negyvennyolcas

bajnoknak, a hevesi balközép vezérének, a puritán kálvinistának fia lelke egész szerelmével vitte magával mindenhová az Alföld csókját és a Novarra hidját az apja vére festette pirosra az otrantói szorosban...

Ne ismételjük a tegnap történetét. A világháború epilógusát külön fejezet illeti a történelemben és mi, akik végigsírtuk ezt a másfél évet, ma enyhülő szívvel nézünk föl a kormányzó alakjára. A szemünk szögletében még ott maradt egy könnycsepp, de az ajkunk már mosolyra merészkedik, amikor éljent kiált Horthy Miklósról. Nem tömjénező hódolattal, nem szolgalelkű hajlongással, hanem fölszegett fejjel és büszke elégyűtséggel, hogy ime, amikor kellett, újra akadt és közülünk akadt, aki méltó rá, hogy kormányozza az országot.

A nemzet megismerte a fővezért és megismervén, szeretni és tisztelni tanulta. És most, amikor a kormánypálcával kezében Buda ormára áll, olyan, mint a gránitból faragott szobor. Nem kereste ezt a helyet. Szárnysegédének még esütőtörökön is azt mondta, hogy nem vállalja a feladatot. De a nemzet, az egyetlen nagyobb ur nála e hazában, parancsolt és neki engedelmeskednie kellett. Neki, aki mindig félt a gondolattól, hogy törtetőnek lássék, föl kellett lépnie a szírtetőre, ahol a törökverő állt egykor őrt és ahol a Kossuth lelke lobog csillagos éjszakákon a bástya fókán.

Ki kellett állnia, mert 1920-ban ő a legnagyobb magyar. Igazságos és törvénytisztelő és ha csak ez a két erénye volna is, nyugodtan bizhatná reá sorsát Magyarország. De nemcsak gáncs és félelem nélkül való lovag ő, hanem modern világfi egyben, az új idők szélesen látó embere. Ha német, angol, francia, olasz, spanyol keresi föl, a nyelvükön beszél velük. Ő maga mondja, hogy

demokrata, olyan, mint bárki Magyarországon és Horthy szavában már megtanulhatott hinni a magyar. A forradalom szavát is meg tudja érteni, ha igazságos és nemzeti. Ott volt ő az ifjú-törökök revolúciójánál Stambulban és az osztrák-magyar flotta stationerjének lelke megértette egy szerencsétlen nemzet igazát.

Markáns alakja, kemény, napsütötte arcának vonásai már beleékelődtek a nemzet és a társadalom tudatába. Tudjuk róla, hogy kevészsavu, tizenhárompróbás magyar, aki többet gondolkodik, mint beszél és mindig előbb gondolkodik, semmint cselekedik. Ha harag bántja, egészen szótalan lesz, csak a szeme sötétlik, mint a borulat, de fölindult állapotában sohasem intézkedik, meghallgatás nélkül senkit el nem ítél. Kinosan ügyel minden olyan dologra, ami a férfibecsületet tengálja. A végtelenségig menő aprólékosossággal követeli meg a pénzügyűjtésekről szóló kimutatásokat. *Protekcziót* — ezt huzzuk alá — *nem ismer*. Akárkinek az ajánlatával érkezék hozzá valami kérvény, minden megjegyzés nélkül osztatja ki a referensnek.

Izig-vérig ur, gavallér, mint az apja volt. Megvan benne a nagy embereket jellemző az a tulajdonság, hogy aki egyszer megnyerte a bizalmát, nem ejti el új jövevények kedvéért. Ma is azok vannak a környezetében, akik Szegeden álltak az oldala mellett és Siófokon át a Gellért-szállóba kísérték. Elsősorban Berzeviczy Béla vezérkari főnök és a sárkereszturi Magasházy kapitány, a szárnysegéd, aki árnyékként kíséri minden lépését.

Horthy Miklós nem kereste ezt a ritka, századokban egyszer ismétlődő kiténtést. És akkor, amikor már nem térhetett ki előle és szólnia kellett arról is, hogy hol fog

rezideálni mint kormányzó, így gondolkodtam az aggastyánig és itt kérnének rá, hogy fogadjam el a koronát, azt mondanám, hogy

zott: — Amennyire rosszul esett nekem, nem!

amikor Károlyi Mihály bevonult a Várba, Örszem Horthy Miklós a Vár fokán, épp úgy el tudom képzelni azt is, hogy akad gondviselészerű erős magyar, akinek győ- talán, akinek rosszul fog esni, ha én lépem nyörű hivatást szánt az Eg. De önzetlen, át a királyi palota küszöbét. puritán hazafi, a legritkábbak közül való,

Főlöszleges aggodalom ez, kormányzó aki, ha elvezette árva nemzetét az ígér- ur! Miert akinek csak egy percig is fájna ez, földjére, befejezettnek látja történelmi hi- nem igaz magyar. Mi tudjuk, ki lesz Horthy vatását. És akkor — nos, akkor megint az Miklós Hunyady örökében. Örszem a Vár lesz, aki volt, a kormányzó és ha úgy akar- fokán, aki sasszemével az ellenséget kémleli a király, félreáll neme, nemzetes és vi- és egyik keze mindig a kardján pihen. És tézlő Horthy István fia. Várja az Alföld, ott marad az eszme szolgálatában, ameddig amelynek csókja kísérté utjában, hívja az erzi, hogy szüksége lesz rá a hazának. akácillat és a Tisza, mint az óriásverő Já- nos vitézt, haza, haza, a kenderesi kuria

Valaki nemrégiben azt mondotta elöt- te, hogy úgy volna a legjobb, ha ő lenne a boldog csöndjébe.

király. Horthy Miklós pedig a széles tükör- De addig még hosszú harc lesz és ablakon át odamutatott a Gellért-térre, ahol Horthy Miklós még le akarja győzni az először köszöntötte Budapest és így felelt: óriásokat...

— Ha idejönne mindenki, a gyermek-

Körmendy Viktor.